



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

3. De consideratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

& hanc appellare solemus Contemplationem. Sed nunc singulas explicatum
camus.

C A P V T III.

De Consideratione.

*l. 2. de Con-
sid. c. 2.*

Consideratio, inquit S. Bernard. est intensa ad inuestigandum cogitatio, vel inten-
tio animi vestigantis verum. Quæ definitio vera fuerit, nostræque considera-
tioni conueniens, si modò intelligas, orationis esse quoddam genus, qua velis
getur, quid verè bonum aut malum, fugiendum aut sequendum: his enim feci-
mè te terminis consideratio continetur: & licet considerare possim, quibus potissi-
mè, sed est eò sine constituto considerare quæ potior via mihi sit eligenda. Vir-
de considerationis est proprium, vt solertiùs & pensculatiùs expendat, quæ
vnicuique rei possint subesse rationes, commoda, incommoda, consilia, euen-
tus, causa, circumstantia, offensiones, gratulationes, facilitas, difficultas, peri-
cula, laus, vituperium, imbecillitas, firmitudo, duratio, persona, locus, tempus,
ocasio, & denique id quodcumque æstimatione prudenti ad iudicium ferend-
um conferre, & ad alia istiusmodi discernenda traduci potest.

Hinc aptissima considerationi sunt, præcepta, literæ & epistolæ, sententiæ
quarum in verbis pondus inest, consilia & deliberationes, leges seu regulæ, fi-
cta quædam obscuri & ancipitis exitus, dubitationes quoque quæ vel verè fue-
rint, vel fingantur, quæstiones etiam quibus in facta inquiratur, vt rectius
tum temporis, & quibus rationibus niteretur B. Patris Ignatij consilium, de non
ingredienda veteri, sed noua excitanda Religione. Denique sic expendenda
sunt malorum remedia, & cum alijs comparanda, præsentiora nec ne sint ceteris,
& vnde id fiat: Præcepta, leges, regulæ, diuinæ & humanæ, perpendenda at-
tentiùs: in sua facta, cogitata, dicta, omiſſa inquirendum, nihilque sui non dif-
cillum præterire conuenit. His rebus frequenter & solerter exercita mens, mi-
rum quantum prudentiæ, discretionis, veræque spiritualis cognitionis acqui-
ret: & in se id consequetur, quod ab illa fieri his verbis docet S. Bernardus. Pri-
mum quidem ipsum fontem suum, id est mentem de qua oritur, purificat consideratio. De-
inde regit affectus, dirigit actus, corrigit excessus, componit mores, vitam honestat, & ordi-
nat. Postremò diuinarum pariter & humanarum verum scientiam confert. Hæc est quæ
confusa determinat, hiantia cogit, sparsa colligit, secreta rimatur, vera vestigat, ve-
rissima examinat, ficta & fucata explorat. Hæc est quæ agenda præordinat, acta recogit-
tat, vt nihil in mente resideat, aut incorrectum, aut correctione egens. Hæc est quæ in præ-
speris aduersa præsentit, in aduersis quasi non sentit: quorum alterum fortunatus, alterum
præ-

*l. 1. de Con-
sid. c. 7.*

erit. pra-

Prudentia est. Addit deinceps, hanc etiam esse, quod profectò ad virtutem est maximum, quæ complexum docet concentumque virtutum, quæ ut ex qua altera pendeat; quæ iteni voluptates inter & necessitates quasi arbitra sedet, his quod satis est præbens, illis quod nimis est adimens. Quæ laudes quamuis omnino permagna sinit, sunt tamen intra veri modum, dici que adeò potest, nullum in quoquam hominum tantum vniquam fuisse verè solideque bonum, & ad virtutem attinens, quod non à consideratione prognatum, aut certè si diuinitus infusum fuerit, ab eadem excultum, & plurimum sit exornatum.

Cùm autem in omni consideratione, id sit primum & potissimum, vt res quæ in disceprationem venit probè cognoscatur, eiusque partes omnes benè sint perspectæ: nec enim fieri potest, vt de re incognita certum & indubium iudicium ritè feratur; cuiusque rectè & probè considerationem volenti auspiciari, necesse est vt sedulus incumbat non tantùm in totius rei, sed etiam in singularum partium cognitionem: quare obseruet accuratè quæ dicemus vbi agetur de memoria, & intellectu.

C A P V T I V.

De Meditatione: quid sit, & quæ eius materia.

Meditationis nomen, non infrequenter tam amplo significato vsurpatur, vt idem sit quod seria aliqua, sæpiusque repetita cogitatio, est que ex vsu Latino, vt meditari carmen, orationem, insidias dicatur aliquis: vnde nihil mirum est si, cùm ad precationem significandam traducitur, nonnumquam etiam sic vsurpetur, vt omnia ea orandi precandique genera complectatur quæ mète constant & sola mète peraguntur: & nonnumquam occasione data sic loquor, cùm sit ea dicendi formula interdum accommodatior, facileque ex adiunctis intelligatur.

Cùm autem in isto vocis intellectu, Meditatio cogitationem significet contentiorem, ac fermè sollicitam aliquò pertingendi, inde fit, vt quoties de oratione mentis pressius agitur, eiusque variæ partes distinguuntur, meditationis nomen à contemplatione; & ceteris accommodatissimè seiungatur, eamque significet orationem que disserendo, & intellectus ratiocinationibus vtendo, commouendis & inflammatis pijs affectibus incumbit. Itaque, meditatione, boni primum malique, vt ilis & damnosi natura clarescit, tum deinde rationum stimulis acrius instigata voluntas, ad exhorrescenda & præcauenda mala, bona verò consequenda profus inardescit, & vt ei desiderata obringant, nihil intentatum omittit.

Materia verò meditationi subiecta, esse potest id omne, vnde sensus aliquis pietatis, peccati odium, virtutis amor, Dei caritas, perfectionis desiderium incitatur.

Cùm